Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 448/2025
20.11.2025. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић, Владиславе Милићевић, Марине Милановић и Весне Мастиловић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Урош Спасојевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Управа за извршење кривичних санкција, Казнено-поправни завод за малолетнике Ваљево, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Ваљеву, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 140/22 од 16.10.2024. године, у седници одржаној 20.11.2025. године, донео је

П Р Е С У Д У

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 140/22 од 16.10.2024. године.

ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА ревизија тужиоца изјављена против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 140/22 од 16.10.2024. године у делу којим је одбијена жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Ваљеву П1 231/21 од 18.11.2021. године у ставу првом изреке (којим је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужена обавеже да му на име разлике од исплаћене до припадајуће зараде за период од 01.12.2016. године до 30.04.2017. године исплати појединачне износе са припадајућом каматом, ближе наведено у овом ставу изреке).

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужиоца и **УКИДАЈУ СЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 140/22 од 16.10.2024. године у преосталом делу става првог и ставу другом изреке и пресуда Основног суда у Ваљеву П1 231/21 од 18.11.2021. године у преосталом делу става првог изреке (којим је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужена обавеже да му на име разлике од исплаћене до припадајуће зараде за период од 01.01.2018. године до 30.04.2018. године исплати појединачне износе са припадајућом каматом, ближе наведено у овом ставу изреке) и у ставу другом изреке, па се предмет у наведеним деловима **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Ваљеву П1 231/21 од 18.11.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужена

обавеже да му на име разлике од исплаћене до припадајуће зараде за период од 01.12.2016. године до 30.04.2018. године исплати укупно 107.181,78 динара, у појединачним износима и са законском затезном каматом чија су висина и датуми доспелости ближе наведени у овом ставу изреке. Ставом другим изреке, одлучено је да свака страна сноси своје трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 140/22 од 16.10.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца и потврђена је првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложио да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној на основу члана члана 404. ЗПП.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20 и 10/23 – други закон), Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужене ради уједначавања судске праксе, па је на основу члана 404. став 2. тог закона одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП Врховни суд је нашао да ревизија тужиоца делимично није основана (за период од 01.12.2016. године до 30.04.2017. године), а делимично је основана (од 01.01.2018. године до 30.04.2018. године).

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је запослен код тужене у Казнено-поправном заводу за малолетнике у Ваљеву. Решењем од 10.11.2016. године упућен је на послове обезбеђења у Посебном одељењу за издржавање казне затвора за кривична дела организованог криминала у КПЗ „Пожаревац“, којим је предвиђено и да тужилац за време обављања послова у Посебном одељењу КПЗ „Пожаревац“ има право на плату у двоструком износу плате коју је остварио на радном месту са којег је ступио на рад у Посебно одељење. Утврђено је да је приликом обрачуна плате тужиоцу примењивана основица у висини од 17.101,29 динара са припадајућим порезом и доприносима за обавезно социјално осигурање, будући да програм за обрачун плата не препознаје различите вредности коефицијента, па је тужиоцу из тог разлога првобитно обрачуната плата према основици од 17.956,35 динара, након чега је урађена корекција како би се плата тужиоца свела на вредност основице од 17.101,29 динара. Из налаза и мишљења вештака за економско-финансијску област и допунског налаза и мишљења, утврђено је да је при обрачуну основица од децембра 2016. године узео износ од 17.956,35 динара, а од децембра 2017. године износ од 19.757,99 динара, па је разлика између припадајуће и исплаћене плате за утужени период 107.181,78 динара. Из изјашњења вештака, које је првостепени суд прихватио, произлази да, ако би се применила основица која се множи са коефицијентом радног места тужиоца у моменту

одласка на рад на друго радно место (како је то вршила тужена током утуженог периода), у том случају не би постојала разлика, односно дуг према тужиоцу.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је одбио тужбени захтев, закључивши да је тужиоцу у целости исплаћена плата за утужени период.

После расправе одржане пред другостепеним судом у смислу члана 383. став 3. ЗПП, ради правилног утврђивања чињеничног стања, на којој је поновљено извођење доказа читањем свих писмена у списима и записника са расправа, као саслушањем вештака, другостепени суд је оценио да је тужена у утуженом периоду вршила исплату плате тужиоцу у складу са одредбом члана 2. став 3. Уредбе о платама лица која врше функцију, односно обављају послове у вези са извршењем казне затвора за кривична дела организованог криминала, будући да је у конкретном случају требало применити основицу у висини од 17.101,29 динара, а што је примењивала тужена приликом обрачуна плате тужиоцу.

По оцени Врховног суда правилна је другостепена одлука у делу у коме је потврђена првостепена одлука (за период од 01.12.2016. године до 30.04.2017. године).

Одредбом члана 10. Закона о извршењу казне затвора за кривична дела организованог криминала („Службени гласник РС“, бр. 72/2009, 101/2010) прописано је да Управник завода, начелник Посебног одељења и запослени који су упућени на рад у Посебно одељење, имају плату која не може бити већа од двоструког износа плате коју би остварили на пословима са којих су ступили на рад у Посебно одељење (став 1), да лицима из става 1. овог члана не припадају други додаци на плату, осим додатка за време проведено у радном односу и додатка за приправност (став 2), као и да плате лица из става 1. овог члана уређује Влада (став 3).

Одредбом члана 2. став 3. Уредбе о платама лица која врше функцију, односно обављају послове у вези са извршењем казне затвора за кривична дела организованог криминала („Службени гласник РС“, бр. 106/2009, 114/2014) прописано је да начелник Посебног одељења и запослени који су упућени на рад у Посебно одељење, имају право на плату у двоструком износу плате коју су остваривали на пословима са којих су ступили на рад у Посебно одељење.

Одредбом члана 2. став 1. Закона о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр. 62/2006... 99/2014) прописано је да се плата државних службеника и намештеника састоји се од основне плате и додатака на плату, чланом 7. став 1. истог закона прописано је да се основна плата одређује множењем коефицијента са основицом за обрачун и исплату плата (у даљем тексту: основица), а чланом 8. да је основица јединствена и утврђује се за сваку буџетску годину законом о буџету Републике Србије.

Одредбом члана 9. став 1. Закона о буџету Републике Србије за 2017. годину („Службени гласник РС“, бр. 99/2016, 113/2017) прописано је да на основу чл. 8. и 41. Закона о платама државних службеника и намештеника ("Службени гласник РС", бр. 62/06, 63/06 - исправка, 115/06 - исправка, 101/07, 99/10, 108/13 и 99/14), утврђује се основица за обрачун и исплату плата за државне службенике и намештенике у нето

износу од 17.101,29 динара са припадајућим порезом и доприносима за обавезно социјално осигурање, а за државне службенике и намештенике у Министарству одбране, казнено-поправним установама и правосуђу утврђује се основица за обрачун и исплату плата у нето износу од 17.956,35 динара са припадајућим порезом и доприносима за обавезно социјално осигурање, осим за државне службенике и намештенике, који у складу са одредбама Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела ("Службени гласник РС", бр. 42/02, 27/03, 39/03, 67/03, 29/04, 58/04 - др. закон, 45/05, 61/05, 72/09, 72/11 - др. закон, 101/11 - др. закон и 32/13), као и Закона о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине ("Службени гласник РС", бр. 67/03, 135/04, 61/05, 101/07, 104/09, 101/11 - др. закон и 6/15), остварују право на плату у двоструком износу, за које основица износи 17.101,29 динара.

Имајући у виду наведено, по оцени Врховног суда, правилно су нижестепени судови закључили да, за утврђивање двоструког износа плате која тужиоцу припада за утужени период, меродаван је износ плате коју је тужилац остварио на пословима које је обављао на претходном радном месту са ког је ступио на рад у Посебно одељење за издржавање казне затвора за кривична дела организованог криминала у КПЗ „Пожаревац“, правилно налазећи да како из налаза и мишљења судског вештака, допунског налаза и изјашњења произилази да је у конкретном случају требало применити основицу у висини од 17.101,29 динара, а коју основицу је тужена примењивала приликом обрачуна плате тужиоцу, то у смислу одредбе цитираног члана 9. став 1. Закона о буџету Републике Србије за 2017. годину („Службени гласник РС“, бр. 99/2016, 113/2017), не постоји разлика односно дуг према тужиоцу на име разлике од исплаћене до припадајуће зараде за период од 01.12.2016. године до 30.04.2017. године. Стога су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Из наведених разлога, сагласно одредби члана 414. став 1. ЗПП Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Међутим, одлучујући о накнади штете на име разлике од исплаћене до припадајуће зараде за период од 01.01.2018. године до 30.04.2018. године, нижестепени судови су погрешно применили материјално право, како то тужилац у ревизији основано истиче.

Наиме, одредбом члана 9. став 1. Закона о буџету Републике Србије за 2018. годину („Службени гласник РС“, бр. 113/2017) прописано је да на основу чл. 8. и 41. Закона о платама државних службеника и намештеника ("Службени гласник РС", бр. 62/06, 63/06 - исправка, 115/06 - исправка, 101/07, 99/10, 108/13, 99/14 и 76/17), овим законом утврђује се основица за обрачун и исплату плата: - за запослене у Пореској управи и Управи царина утврђује се основица у нето износу од 18.811,42 динара са припадајућим порезом и доприносима за обавезно социјално осигурање; - за државне службенике и намештенике у Министарству одбране, у заводима за извршење кривичних санкција и у судовима и тужилаштвима који су основани у складу са Законом о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11 - др. закон, 78/11 - др. закон, 101/11, 101/13, 106/15, 40/15, 13/16 и 108/16) и Законом о јавном тужилаштву ("Службени гласник РС", бр. 116/08, 104/09, 101/10, 78/11 - др. закон, 101/11, 38/12 - УС, 121/12, 101/13, 111/14 - УС, 117/14, 106/15 и 63/16 - УС)

утврђује се основица за обрачун и исплату плата у нето износу од 19.751,99 динара са припадајућим порезом и доприносима за обавезно социјално осигурање; - за државне службенике и намештенике у Уставном суду, Високом савету судства, Државном већу тужилаца и Државном правобранилаштву утврђује се основица за обрачун и исплату плата у нето износу од 18.854,17 динара са припадајућим порезом и доприносима за обавезно социјално осигурање; - за државне службенике и намештенике, којима основица није утврђена у ставу 1. у алинејама 1-3. овог члана утврђује се основица за обрачун и исплату плата у нето износу од 17.956,35 динара са припадајућим порезом и доприносима за обавезно социјално осигурање.

У конкретном случају, тужилац потражује накнаду штете на име разлике од исплаћене до припадајуће зараде за период од 01.01.2018. године до 30.04.2018. године, када је већ ступио на снагу Закона о буџету Републике Србије за 2018. годину, по коме је основица за обрачун и исплату плата у нето износу од 17.956,35 динара са припадајућим порезом и доприносима за обавезно социјално осигурање, а не 17.101,29 динара, како то погрешно закључују нижестепени судови. Имајући у виду да нижестепени судови, због погрешне примене материјалног права, нису ценили правилност обрачуна и висине тражене разлике плате, а према основици за обрачун и исплату плата у нето износу од 17.956,35 динара, у смислу одредбе члана 9. став 1. Закона о буџету Републике Србије за 2018. годину („Службени гласник РС“, бр. 113/2017), што значи да је на тај начин чињенично стање остало непотпуно утврђено, Врховни суд је на основу члана 416. став 2. ЗПП укинуо нижестепене пресуде и предмет вратио првостепеном суду на поновно одлучивање.

Укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од коначног исхода спора.

У поновном поступку првостепени суд ће утврдити чињенично стање имајући у виду примедбе из овог решења, а потом донети правилну и закониту одлуку.

Председник већа - судија
Мирјана Андријашевић,с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић